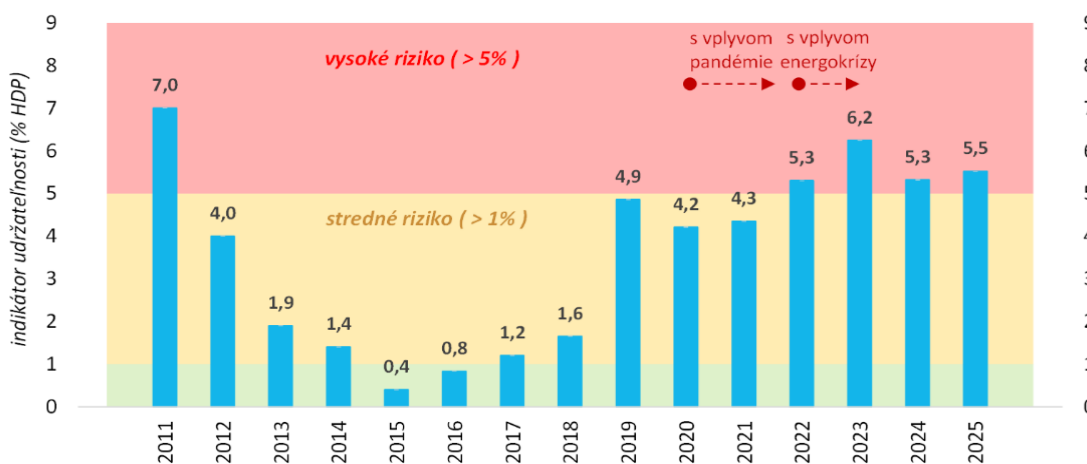

Dlhodobá udržateľnosť sa zhoršila, posledný konsolidačný balíček bol eliminovaný novými opatreniami

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosiahol za minulý rok úroveň 5,5 % HDP (7,9 mld. eur), nachádza sa v pásme vysokého rizika, pričom medziročne došlo k jeho miernemu zhoršeniu, konštatuje Rada pre rozpočtovú zodpovednosť v aktuálnej Správe o dlhodobej udržateľnosti za rok 2025. Ukazovateľ vyjadruje veľkosť ozdravných opatrení, ktoré sú potrebné na stabilizáciu dlhu v dlhodobom horizonte.

Hoci verejné financie prešli v posledných troch rokoch troma konsolidačnými balíčkami, ktoré dokázali mierne znížiť vysoký deficit verejných financií, k výraznejšiemu zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti nedochádza. Popri konsolidačných opatreniach sa totiž prijímali ďalšie opatrenia zvyšujúce výdavky, čím sa významne oslaboval ich celkový vplyv na deficit a verejný dlh. Navyše, časť konsolidačných opatrení má iba dočasný vplyv. Dlhodobú udržateľnosť zhoršuje aj zásadné spomalenie hospodárskeho rastu v dôsledku opakovaných externých šokov, ale aj ako dôsledok štruktúry domácich opatrení zhoršujúcich konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky do budúcnosti. Celkovo tak po troch kolách konsolidačných balíkov zostáva udržateľnosť vo vysokom riziku, prakticky na úrovni roku 2022.

Budúca udržateľnosť je ohrozená predovšetkým demografickým vývojom, resp. starnutím populácie. Najväčší tlak na výdavky bude predstavovať dlhodobá starostlivosť (nárast o 0,9 p. b.), dôchodkový systém (nárast o 0,7 p. b.) či zdravotníctvo (nárast o 0,6 p. b.).

Hrubý dlh verejnej správy dosiahol ku koncu roka 2025 historicky najvyššiu úroveň 61,4 % HDP a bol výrazne nad horným limitom stanoveným ústavným zákonom. V scenári bez ďalších opatrení by dlh prekročil 100 % HDP už v roku 2038.

Zhoršenie dlhodobej udržateľnosti napriek prijatým opatreniam ukazuje na nekonceptnosť ozdravovania verejných financií. Cieľom ozdravenia totiž nemá byť len znižovanie deficitu v krátkom období, ale dlhodobé zlepšenie ich stavu. „Nakoľko väčšia časť nárastu príjmov v posledných rokoch priamo zhoršuje konkurencieschopnosť ekonomiky, dochádza k protichodnému trendu, tzv. konsolidačnej pasci, keď zlepšenie medzinárodnej atraktivity ekonomiky si môže vynútiť pokles takýchto daní a odvodov do budúcnosti, čo vytvorí potrebu ďalších konsolidačných opatrení,“ hovorí predseda RRZ Ján Tóth.

